

CANTABRIGIA.

GVILIELMVS SOONVS GEORGIO

BRVINO, S. P. D.

MUNUS, quod ex præclara tua suppellectile depromptum, politissime vir Bruine, ad me misisti, mihi, ne mentiar, pergratum accidit. Est enim Moscouiæ gentis, quæ Scythia veteribus fuit, elegans, noua, & accurata descriptio. Itaque ea, iam non ad oculos pascendos, sicuti præcipis, vtar, sed multò magis ad animum erudiendum: neq; in Musæo solum collocabo meo, vt tuæ suauitatis mihi memoriam subiiciam, sed etiam mentis inuestigatione perpetuo peragrabo. Quod verò me rogas, vt, quæ de Cantabrigia acceperim & cognorim, ea literis mandem, etsi me domesticæ occupationes susceptarum rerum, & iam institutarum valdè distentum tenerent, & inopia librorum eorum, quibus ad hanc rem opus est, laborarem, studio tamen tuo honestissimo, negare non potui, quo minus ex occupationibus meis, tantulum temporis eriperem, quod tibi commodarem. Quod eo etiam minus grauatè feci, quo institutrici meæ, hanc saltem tenuem gratiam referrem, vt verentem iam extrema senectute, ex Insula in Continentem trajicere, Oceano præsertim Geusij latrocinij infesto, & verecundantem, iâ solito deformiorem in Theatrum prodire, manu mea deducerem, & in Urbium clarissimarum, dignissimam quidem illam tali comitatu, confessu collocarem, vnaq; opera, ex inquinatum noua superstitione hominum manibus ereptam, tibi homini sanctissimæ Religionis studiosissimo, tuendam & ornandam traderem.

Cantabrigia igitur Academia, primi conditoris sui Cantabri, Ducis Hispani nomen, & famam refert, Is enim imperante Britannis Gurguntio, Belini Regis filio, primus, accersitis Athenis vsq; magnis propositis præmijs Philosophis, domicilium ibi literarum collocauit. Ita hanc omnium bonarum artium sedem, Christi ortum trecentis nonaginta quatuor annis antecessisse, Bedam & Alfridum authores, sequutus Ioannes Lydgatus, tradidit, & Lanfrancus Richardus Diuifensis, Ioannes Herrifonus, Nicolaus Cadnæus, multiq; alij historiarum suarum monumentis prodiderunt, & temporum ratio ad numeros reuocata comprobatur. Hæc eadem à Granta fluuiio præterlabente, & maritimas commoditates excipiente, Saxonum lingua, postea Cairgrant, Grantecestre, & Grantebrige, vocata est. Ex Pontificibus verò primus, Academiam comprobauit, & auctoritate sua munivit, Eleutherius, regnante iam tum in Britannia, Lucio. Qui, princeps regum Britannorum, missis Romam Eluano, & Meduino legatis, ad Christi nomen & cultum, cum subditis sibi populis, aggregatus est. Multas interea clades perpessa, bello primum, quo inter se Diocletianus & Maximinus deterrimi tyranni, conflictati sunt, conflagrata est, reuocataq; ad vitam ab Octauio, qui multa studiorum hospitia exædificauit: secundam deinde cladem, à Saxonibus, cum Pelagiana schola coniunctis, accepit, dum eam arcere, & profligare disputationibus suis, diuini homines Cantabrigenses nituntur. Atque ex hac clade, Vortigero auctore, emerfos, excepit tertia calamitas, quæ Academiam planè excidit, à Pictis & Saxonibus, alienis à Christi nomine gentibus, importata. Horum sæuitia, ex vnis Bangorensibus monarchis, bis mille trucidati sunt. Cadualladus Rex, qui post, abiecto regio splendore, monachorum humilem cultum induit, cum eam ex hac vastitate restituisset, quarto à Cymbris, quos nunc Danos vocant, hominibus superbissimis, ducibus Inguar & Vbba, incensa est. Restitutaque deinde ab Alphredo primo Anglorum Monarcha, in hunc vsque diem perducta, numerat hospitia studiosorum decem & nouem. Collegia verò quatuordecim, tanta ædificiorum magnificentia, tantisque opibus, vt regia palatia esse dicas, non domicilia studiorum. Scribit aluisse eam sue ætate, Ioannes maior, homo Scotus, ad quinque, aut sex etiam millia studiosorum. Vestitus communis omnibus ratio, pilæus sacer. Sacrum dico, qui sacerdotum caput ornat: toga ad talos vsque producta, eadem forma, qua sacerdotum. Nulli extra collegia viuunt in ædibus ciuium: perpetuas cum ciuibus rixas, & pugnas habent. Quod maximè perspicitur in certaminibus ludicris, quæ ætate in plateis, clypeis, ictus declinantes, & castibus vulnera inferentes, exercent. Periclitandæ virtutis suæ causa noctuegressi clauis prægrauibus, quales Herculeas fuisse dicas, ferro transuerso, quo vim à capite arceant, armatis rem gerentes, vigilias sæpè cadunt. In plateis ambulantes, decedi sibi de via, non à ciuibus solum, sed etiam à peregrino quouis, nisi dignitate excellat, postulant: vt iam in prouerbij locum venerit, equum Roystonium (est autem pagus Roystonium, vnde Londinum hordeum coctum, equis impositum peruehitur) & Magistrum Cantabrigensem, duo esse animalium genera, quæ nemini de via cadant. In petitionibus honorum, grauissimas inter se similitates exercent, nationes Aquilonares & Australes, sicuti Oxonijs fieri cōtingit inter Cambros, quos nos Germanica voce, Walschen, vocamus, & Anglos reliquos, quos illi sua lingua, Saxones vocant. Ianuarium, Februarium & Martium menses, vt noctis tædia fallant in spectaculis, populo exhibendis, ponunt, tanta elegantia, tanta actionis dignitate, ea vocis & vultus & motus moderatione, ea magnificentia, vt, si Plautus, aut Terentius, aut Seneca reuisceret, mirarentur suas ipsi fabulas, maioremque, quam cum inspectante populo Roman. agerentur, voluptatem, credo, caperent. Euripidem verò, Sophoclem, & Aristophanem, etiam Athenarum suarum tæderet. Magistratus perpetuos habent. Cancellarium, qui hodie est Guilielmus Cecellus Burgleij dynasta, Regius secretorum scriba. Oeconomum, quem magistratum Robertus Comes Leycestrensis obtinet. Syndicum; hominem ex iuris municipalis scholis eruditum, quod Gilberto Gerardo Procuratori fisci munus obtigit. Mandatarium denique Cancellarij; cuius muneris dignitatem sustinet Ioannes Ithellus Legum Doctor. Neq; enim hi magistratus alijs, nisi qui in summa dignitate positi sunt, mandantur, quique auctoritate sua, potentiorum iniuria, Academiam prohibere possunt: Annui verò magistratus sunt: Procancellarius: ad quem omnia referuntur. Procuratores: qui moderatores scholarum, & præfecti vigilum sunt, & curam carnis habent, vt salubris victus sit. Taxatores: qui annonæ præsumt. Scrutatores denique, qui suffragia in Curia colligunt. Prælectoribus: qui extra ordinem Theologiam, Ius ciuile, Medicinam, Hebraicam, Græcas literas docent, singulis est constituta merces, centum & quadraginta aureorum salarium, in annos singulos. Viatores, qui Pedelli, vulgò vocantur, omnes nobilitatis titulo ornantur, excepto vno, qui Procancellarij stator est. Quid quæris? Qui Lutetiam primum ad studia ex Insula appulsus fuerim. Qui inde Dolam Sequanorum commigrarim. Qui Dolam relinquens, Brigoyorum Friburgum me contulerim. Qui hinc Alpibus superatis, Antenoris Patauium frequentarim. Qui Louanium, scholam multos annos habuerim, in qua ex superiori loco, multa dixerim. Qui Romæ in confessu Doctissimorum virorum disputauerim. Qui Colonia Agrippinæ docuerim. Qui multa præterea periclitatus fuerim, quantumcunque his omnibus rebus visis, auditis, lectis, vsu pertractatis, adiudicandus sum, hoc verè affirmare posse videor, huius Reipublice summam dignitatem esse summam amplitudinem. Cum in curiam coguntur Ordines, quod fit, viatore collegia omnia hospitiumque obeunte, & in area altera manu sceptrum inauratum tenente, altera verò caput aperiente, magnaq; voce in certum diem & horam concilium indicente, adesse putes amplissimæ cuiusvis Reipublice prudentissimos Senatores, & grauissimos. Denique in his collegijs iucundissima est, & liberalissima viuendi ratio. Ac si mihi daretur optio, & mea hoc ratio ferret, hanc vitam cuilibet regno anteferebam. Vale, Colonia Agrippinæ, pridie Penthecostes. 1575.

Anno
bis condi
ti. 1595.

A Chri-
sto nato.
183.
307.
344.
458.

538.
624.
872.
872.